

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๑๐/๗๕๕๕

๑๐๑ ๑/๑๖
๑๗๑๐
๑๖.๑๐.๑๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กคจ.
รับที่ ๕๘๔๔	กคจ.
วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๕๐	๑๖.๑๐.๑๖

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง สัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Arrangement) ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างสัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น
 ๓. จดหมายรับทราบข้อผูกพัน พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง สัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Arrangement: BSA) ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ การจัดทำความตกลง BSA มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกลไกทางการเงินในการให้ความช่วยเหลือระหว่างกันในกรณีที่ประสบปัญหาดุลการชำระเงินหรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น และเป็นส่วนเสริมความช่วยเหลือด้านการเงินที่ได้รับจากความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF)

๑.๒ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้มีการเจรจาจัดทำความตกลง BSA ระหว่าง ธปท. และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น โดยมีธนาคารกลางญี่ปุ่นเป็นผู้แทนในการทำความตกลง เพื่อทดแทนความตกลง BSA ฉบับที่ ๓ ที่ได้หมดอายุลงเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๑.๓ กระทรวงการคลังญี่ปุ่นกับ ธปท. ได้เจรจาจัดทำร่างความตกลง BSA ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ โดยบัดนี้ การเจรจา BSA กับกระทรวงการคลังญี่ปุ่นได้บรรลุข้อตกลงร่วมกันแล้ว ซึ่งกระทรวงการคลังญี่ปุ่นได้เสนอให้รัฐบาลไทยลงนามในจดหมายรับทราบข้อผูกพัน (Letter of Acknowledgement) หาก ธปท. จะขอรับ

/ความช่วยเหลือ...

ความช่วยเหลือภายใต้ร่างความตกลง BSA ทั้งนี้ คณะกรรมการ ธปท. ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๐ อนุมัติให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยลงนามในความตกลง BSA ดังกล่าว โดยมีกำหนดลงนามในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ ประเทศญี่ปุ่น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

คณะกรรมการ ธปท. ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๐ อนุมัติให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยลงนามในความตกลง BSA ดังกล่าว โดยมีกำหนดลงนามในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ ประเทศญี่ปุ่น

๔. สารสำคัญ

ร่างความตกลง BSA (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) มีสาระสำคัญ สรุปได้ ดังนี้

๔.๑ รูปแบบ กลไกการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพคล่องระยะสั้น (Short-Term Liquidity) และปัญหาขาดดุลการชำระเงิน (Balance-of-Payments Crisis) ซึ่งทั้งประเทศไทยและญี่ปุ่นสามารถขอรับความช่วยเหลือระหว่างกันได้ (Two-Way Swap Arrangement)

๔.๒ วงเงินสูงสุด ๓,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งการให้และขอรับความช่วยเหลือ ในกรณีที่ประเทศญี่ปุ่นขอรับความช่วยเหลือ จะเป็นการทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลดอลลาร์สหรัฐและเยน และในกรณีที่ประเทศไทยขอรับความช่วยเหลือ จะเป็นการทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลดอลลาร์สหรัฐและบาท

๔.๓ การเบิกถอน แบ่งเป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่

- BSA ที่ไม่เชื่อมโยงกับกลไกอื่น เบิกถอนได้ ๖๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- BSA ที่เชื่อมโยงกับกลไก CMIM เบิกถอนได้ ๙๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- BSA ที่เชื่อมโยงกับกลไก CMIM และ IMF เบิกถอนได้ ๓,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

๔.๔ อัตราดอกเบี้ย เริ่มต้นจาก London Interbank Offered Rate (LIBOR) ๖ เดือน + ๑๕๐ bps และปรับขึ้นครั้งละ ๕๐ bps ในการต่ออายุแต่ละครั้ง (แต่ไม่เกิน ๓๐๐ bps) ซึ่งสอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยในความตกลง CMIM

๕. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลไทย

๕.๑ การลงนามในจดหมายรับทราบข้อผูกพัน (Letter of Acknowledgement: LOA)

กระทรวงการคลังญี่ปุ่นขอให้รัฐบาลไทยลงนามในจดหมายรับทราบข้อผูกพัน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) เมื่อ ธปท. จะขอรับความช่วยเหลือในแต่ละครั้ง ภายใต้ความตกลง BSA ดังมีรายละเอียดปรากฏในข้อบทที่ ๔.๑.๑ (iii) และ Annex A ของร่างความตกลง BSA โดยจดหมายรับทราบข้อผูกพันมีสาระสำคัญ ดังนี้ รัฐบาลไทยขอยืนยันว่า (๑) ธปท. เป็นนิติบุคคลแยกต่างหากและเป็นอิสระจากรัฐบาล (๒) รัฐบาลตระหนักถึงพันธกรณีที่ ธปท. มีภายใต้ความตกลงฉบับนี้ รวมถึงข้อกำหนดและเงื่อนไขของความตกลง และ (๓) รัฐบาลจะดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวก (Facilitate) แก่ ธปท. ให้ปฏิบัติตามภาระผูกพันทางการเงินทั้งหมดภายใต้ความตกลง BSA อนึ่ง จดหมายฉบับนี้ไม่ถือเป็นการค้ำประกันภาระผูกพันของ ธปท. โดยรัฐบาลไทย

๕.๒ การเข้าร่วมการประชุมหารือเชิงนโยบาย (Separate Policy Dialogue) ในกรณีที่ ธปท. ขอรับความช่วยเหลือ

ร่างความตกลง BSA กำหนดให้ ธปท. มีหน้าที่ในการเชิญรัฐบาลไทยเข้าร่วมการประชุมหารือเชิงนโยบายกับฝ่ายญี่ปุ่นด้วย ตราบเท่าที่ ธปท. มีภาระผูกพันทางการเงินจากการขอรับความช่วยเหลือ ดังปรากฏในข้อบทที่ ๔.๑.๒ และ ๔.๓ และใน Annex B ของร่างความตกลง BSA ทั้งนี้ ไม่ปรากฏถ้อยคำใด ที่ผูกพันให้รัฐบาลไทยต้องเข้าร่วมการประชุมหารือเชิงนโยบายดังกล่าว

๖. ข้อกฎหมาย

การจัดทำความตกลง BSA ถือเป็นความตกลงเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน ซึ่ง ธปท. สามารถดำเนินการได้เองตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ (๒) มาตรา ๒๕ (๘) และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

๗. ความเห็นของกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ไม่ขัดข้องในหลักการต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ รัฐบาลไทยตามนัยข้อ ๕ เนื่องจากเห็นว่า การจัดทำความตกลง BSA จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความร่วมมือ และกระชับความสัมพันธ์กับประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งยังเป็นกลไกความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อเสริมสภาพคล่อง ระยะสั้นระหว่างกันและแก้ไขปัญหาขาดดุลการชำระเงิน รวมทั้งเป็นส่วนเสริมความช่วยเหลือด้านการเงิน ที่ได้รับจากความตกลง CMIM และ IMF ประกอบกับจดหมายรับทราบข้อผูกพันมีการระบุอย่างชัดเจนว่า จดหมายฉบับนี้ไม่ถือเป็นการค้าประกันโดยรัฐบาลภายใต้กฎหมายอังกฤษ จึงไม่มีภาระผูกพันทางการเงิน กับรัฐบาลไทย หาก ธปท. ขอรับความช่วยเหลือภายใต้ความตกลง BSA นี้

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

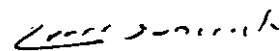
กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๘.๑ รับทราบการจัดทำความตกลง BSA ที่ผู้ว่าราชการไทยจะลงนามกับ กระทรวงการคลังญี่ปุ่น ในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐

๘.๒ มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้แทน เป็นผู้ลงนามในจดหมาย รับทราบข้อผูกพัน เมื่อ ธปท. ขอรับความช่วยเหลือในแต่ละครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบและมอบหมาย ตามนัยข้อ ๘.๒ ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๖๑๓

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๕๙